

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. birželio 26 d.
(OR. en)

11082/23

LIMITE

COJUR 26
CFSP/PESC 927
RELEX 794
COEST 385

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 10354/1/23 REV 1

Dalykas: Tarybos išvados dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo minint Romos statuto
priėmimo 25-ąsias metines

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo minint Romos
statuto priėmimo 25-ąsias metines.

TARYBOS IŠVADOS DĖL TARPTAUTINIO BAUDŽIAMOJO TEISMO MININT ROMOS STATUTO PRIĖMIMO 25-ĄSIAS METINES

1. Minint Romos statuto priėmimo 25-ąsias metines, Europos Sąjunga ir jos valstybės narės iškilmingai mini itin svarbų Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) indėlį kovojant su nebaudžiamumu už visai tarptautinei bendruomenei susirūpinimą keliančius sunkiausius nusikaltimus. Šiandien Taryba pakartoja tvirtai remianti TBT, kuris atlieka pagrindinį vaidmenį užtikrinant teisingumą nusikaltimų aukoms visose jo jurisdikcijai priklausančiose situacijose.
2. Europos Sąjunga tvirtai remia Teismą nuo pat jo įsteigimo. Kaip pirmasis ir vienintelis pasaulyje nuolatinis tarptautinis baudžiamasis teismas, tiriantis sunkiausius tarptautinius nusikaltimus ir vykdamas baudžiamąjį persekiojimą už juos, TBT išreiškia tarptautinės bendruomenės pasiryžimą panaikinti nebaudžiamumą už baisiausius žiaurumus ir ugdyti atsakomybės kultūrą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu.
3. Romos statuto priėmimo 25-osios metinės yra unikali galimybė ne tik įvertinti daugelį TBT pasiekimų, bet ir dar kartą patvirtinti Europos Sąjungos paramą dėl jo ateities. Vykdydamas savo veiklą, įskaitant parengtinius nagrinėjimus, tyrimus ir teismo procesus, teismas toliau daro ženklų pažangą. Šiandien TBT yra susijęs su 17 situacijų nagrinėjimu visame pasaulyje, procesai šiame teisme yra pradėti dėl rekordiškai didelio bylų skaičiaus.
4. Ypač daug dėmesio reikia skirti visoms situacijoms, kuriose galėjo būti įvykdyti sunkiausi nusikaltimai, keliantys tarptautinės bendruomenės susirūpinimą. Taryba yra įsitikinusi, kad TBT, laikydamasis papildomumo principo, visur užtikrins teisingumą nusikaltimų aukoms.
5. Europos žemyne siautėja karas. Taryba dar kartą patvirtina 2022 m. gruodžio mėn. išvadas dėl atsakomybės už sunkiausius nusikaltimus, padarytus ryšium su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą.

6. Taryba pabrėžia, kad Teismas atlieka svarbų vaidmenį užtikrindamas teisingumą baisių nusikaltimų aukoms, suteikdamas joms galimybę kalbėti, kai jos gali dalyvauti Teismo procesuose, teikdamas joms pagalbą ir priteisdamas žalos atlyginimą. Teismo aukų patikos fondas yra padėjęs dešimtims tūkstančių aukų: sudarytos sąlygos jų fizinei ir psichologinei reabilitacijai ir suteikta materialinė parama. Taryba ragina Statuto Šalis ir kitus subjektus pradėti remti arba toliau remti Aukų patikos fondą.
7. Taryba primena pagrindinį pilietinės visuomenės vaidmenį įsteigiant TBT bei užtikrinant jo veikimą ir remiant nusikaltimų aukų teisę kreiptis į teismą. Šiais metais taip pat minimos Jungtinių Tautų deklaracijos dėl žmogaus teisių gynėjų priėmimo 25-osios metinės. Taryba įsipareigoja apsaugoti pilietinės visuomenės erdvę, be kita ko, reaguodama į grėsmes žmogaus teisių gynėjams, kurie darbuojasi pirmosiose teisingumo gynėjų gretose.
8. Būdamas kovos su nebaudžiamumu priešakyje, TBT turi būti pajėgus dirbti nepriklausomai ir nešališkai. Europos Sąjunga tebėra įsipareigojusi bendradarbiauti su visomis Statuto Šalimis ir kitais partneriais visame pasaulyje, remti Teismą ir išsaugoti bei gerbti Teismo nepriklausomumą ir Romos statuto vientisumą. Bet kokie grasinimai Teismui, jo darbuotojams ir TBT veikloje dalyvaujantiems asmenims yra nepriimtini.
9. Europos Sąjunga yra įsipareigojusi užtikrinti veiksmingą TBT veikimą. 2006 m. ES tapo pirmąja regionine organizacija, su Teismu sudariusia bendradarbiavimo susitarimą. Visapusiškas bendradarbiavimas su TBT yra būtina Teismo veiksmingumo sąlyga. Taryba pažymi, kad nebendradarbiavimas yra rimtas iššūkis TBT.
10. Taryba ragina visas valstybes užtikrinti visapusišką bendradarbiavimą su Teismu, be kita ko, skubiai įvykdyti likusius arešto orderius ir sudaryti savanoriškus susitarimus. Aukų ir liudytojų apsauga ir perkėlimas, laikinas ir galutinis paleidimas ir nuosprendžių vykdymas yra neatsiejamos tarptautinio baudžiamojo proceso dalys, todėl Statuto Šalys turėtų teisingai pasidalyti atitinkama našta, be kita ko, atitinkamai sudarydamos savanoriškus bendradarbiavimo susitarimus.

11. TBT Romos statuto ir jo veikimą reglamentuojantys principai visiškai atitinka ES principus ir tikslus. Taryba yra įsipareigojusi toliau dėti pastangas ir jas atnaujinti, kad būtų propaguojamas visuotinis Romos statuto taikymas ir išsaugotas jo vientisumas. Europos Sąjunga ragina skubiai ratifikuoti Romos statutą arba prie jo prisijungti ir panaikinti nebaudžiamumą už sunkiausius nusikaltimus valstybės, kurios dar to nepadarė, įskaitant ES šalis kandidates. Ji taip pat prašo Statuto Šalių, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, apsvarstyti galimybę ratifikuoti arba priimti Romos statuto pakeitimus.
12. Taryba toliau dės pastangas, kad TBT klausimai būtų geriau integruoti į visas Europos Sąjungos vidaus ir išorės politikos sritis, siekiant garantuoti suderinamumą ir užtikrinti, kad jis visada dalyvautų ES diskusijose dėl tarptautinės humanitarinės teisės, žmogaus teisių, taikos kūrimo ir konfliktų sprendimo, ir dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą nuolat teikti Teismui diplomatinę paramą siekiant užtikrinti, kad jis galėtų veiksmingai vykdyti savo įgaliojimus. Šiuo atžvilgiu Taryba palankiai vertina tai, kad ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais įgaliojimuose ir darbe ypač daug dėmesio skiriama tarptautinės humanitarinės teisės laikymosi skatinimui bei tarptautinio baudžiamojo teisingumo rėmimui, ir palankiai vertina tai, kad specialusis įgaliotinis toliau daug dėmesio skiria šioms klausimams.
13. Taryba pripažįsta, kad svarbu Teismui suteikti būtinų ir tvarių finansinių išteklių siekiant užtikrinti, kad jo organai galėtų patikimai ir nuosekliai atlikti savo atitinkamus vaidmenis nagrinėjant visas situacijas pagal Teismo bendruosius įgaliojimus. Taryba ragina visas Romos statuto Šalis laiku ir visiškai sumokėti savo įnašus ir nedelsiant sumokėti visus įsiskolinimus.
14. Teismo veikimo peržiūros procesas yra unikali galimybė sustiprinti tarptautinės baudžiamosios teisės sistemą ir padidinti Teismo veiksmingumą bei efektyvumą. Taryba palankiai vertina Teismo atsidavimą savo darbui viso šio proceso metu. Taryba ragina TBT ir Statuto Šalis toliau vertinti ir įgyvendinti atitinkamas rekomendacijas, tinkamai atsižvelgiant į Teismo vykdomo baudžiamojo persekiojimo ir teisminį nepriklausomumą. Europos Sąjunga ypač daug dėmesio skiria gero valdymo ir sveikos darbo kultūros, kuria taip pat užtikrinama įtrauktis ir lyčių lygybė, propagavimui. Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad TBT stiprinama lyčių politika įgyvendinant naująją Lyčių lygybės ir darbo vietos kultūros strategiją.

15. Taryba palankiai vertina Teismo pastangas integruoti lyčių ir amžiaus perspektyvą į savo tiriamąjį, baudžiamojo persekiojimo bei teisminį darbą ir skatina Teismą toliau dėti šias pastangas. Taryba ragina Teismą toliau stiprinti lyčių klausimu konstruktyvių ir į vaikus orientuotų metodų integravimą į įrodymų rinkimą.
16. Taryba primena, kad TBT yra paskutinės instancijos teismas, kurio veikla papildo nacionalinių teismų veiklą, tačiau jų nepakeičia. Todėl Taryba akcentuoja, kad svarbus yra nacionalinių jurisdikciją turinčių subjektų ir Teismo veiklos papildomumas ir tarpusavio bendradarbiavimas – tai yra vienas iš svarbiausių Romos statuto aspektų. Šiuo atžvilgiu Taryba akcentuoja ES genocido tinklo vaidmenį stiprinant tokį bendradarbiavimą ir sudarant palankesnes sąlygas ES valstybėms narėms dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais. ES ragina Statuto Šalis priimti būtinus nacionalinės teisės aktus, kuriuose būtų apibrėžti tarptautiniai nusikaltimai, kuriais būtų suformuojami arba sustiprinami specializuoti karo nusikaltimų padaliniai ir stiprinamas valstybių bendradarbiavimas.
17. Europos Sąjunga pabrėžia, kad itin svarbu darbui Teisme skirti aukščiausios kvalifikacijos teisėjus ir pareigūnus pagal Romos statutą rengiant sąžiningus, skaidrius ir nuopelnais grindžiamus rinkimus, siekiant užtikrinti teismo sprendimų kokybę ir toliau didinti pasitikėjimą institucijos gebėjimu ir nešališkumu vykdyti teisingumą. Taryba ragina Statuto Šalis, teikiant kandidatūras teisėjų pareigoms užimti, laikytis griežtų ir skaidrių nacionalinių skyrimo procedūrų. Patikimas ir skaidrus atrankos procesas, įskaitant kandidatų patikrinimą, yra labai svarbus siekiant užtikrinti Teismo teisėtumą.
18. Romos statuto priėmimo 25-osios metinės suteikia galimybę daryti pažangą kovojant su nebaudžiamumu už sunkiausius nusikaltimus ir stiprinti teisinės valstybės principą. Taryba palankiai vertina Statuto Šalių pastangas paminėti šias metines organizuojant įvairius renginius visame pasaulyje ir kartu pasidžiaugiant pažanga, padaryta tarptautinio baudžiamojo teisingumo srityje. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės toliau skatins didinti informuotumą apie TBT ir Romos statutą. Šia proga Europos Sąjunga pakartoja esanti tvirtai įsipareigojusi užtikrinti TBT nepriklausomumą bei nešališkumą ir jo pagrindinį vaidmenį pasaulinėje kovoje su nebaudžiamumu.